TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2009. gada 12. novembrī *

Lieta C-351/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Bundessozialgericht* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 27. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 4. augustā, tiesvedībā

Christian Grimme

pret

Deutsche Angestellten-Krankenkasse,

piedaloties

Deutsche Rentenversicherung Bund,

* Tiesvedības valoda — vācu.

Bundesagentur für Arbeit,

BGl Bertil Grimme AG Insurance Brokers.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: trešās palātas priekšsēdētājs, kas pilda ceturtās palātas priekšsēdētāja pienākumus, K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), Dž. Arestis [*G. Arestis*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*],

ģenerāladvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],
sekretārs N. Nančevs [*N. Nanchev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 2. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— K. Grimmes [*Ch. Grimme*] vārdā — B. Kohs [*B. Koch*], *Rechtsanwalt*,

— *Deutsche Rentenversicherung Bund* vārdā — R. Mejs [*R. Mey*], *Leitender Verwaltungsdirektor*,

— *BGI Bertil Grimme AG Insurance Brokers* vārdā — B. Kohs, *Rechtsanwalt*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — E. Traversa [*E. Traversa*] un F. Hofmeisters [*F. Hoffmeister*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 1999. gada 21. jūnijā Luksemburgā parakstītā Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos (OV 2002, L 114, 6. lpp.; turpmāk tekstā — "Nolīgums") 1., 5., 7. un 16. pantu, kā arī šī Nolīguma I pielikuma 12. un 17.–19. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp K. Grimmi un *BGI Bertil Grimme AG Insurance Brokers* (turpmāk tekstā — "*Bertil Grimme*"), atbilstoši Šveices tiesībām dibinātu akciju sabiedrību, un *Deutsche Angestellten-Krankenkasse* (Vācijas slimokase), *Deutsche Rentenversicherung Bund* un *Bundesagentur für Arbeit* par atbilstoši Šveices tiesībām dibinātas akciju sabiedrības valdes locekļa, kurš vada tās filiāli Vācijā, pienākumu veikt vecuma apdrošināšanu Vācijas apdrošināšanas iestādē.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Eiropas Kopiena un tās dalībvalstis, no vienas puses, un Šveices Konfederācija, no otras puses, 1999. gada 21. jūnijā ir parakstījušas septiņus nolīgumus (OV 2002, L 114, 6. lpp.), tostarp aplūkoto Nolīgumu.

4 Nolīguma preambulā līgumslēdzējas puses vienojās "pārliecībā, ka personu brīva pārvietošanās otras līgumslēdzējas puses teritorijā ir būtiska to attiecību harmoniskas attīstības sastāvdaļa" un "nolēma īstenot šo brīvo pārvietošanos savā starpā, pamatojoties uz Eiropas Kopienā piemērojamiem noteikumiem".

5 Nolīguma 1. pantā ir noteikts:

"Šī nolīguma mērķis ir Eiropas Kopienas dalībvalstu un Šveices pilsoņiem:

a) piešķirt iebraukšanas un uzturēšanās tiesības, tiesības uz darbu kā darba ņēmējiem, tiesības veikt uzņēmējdarbību kā pašnodarbinātām personām un tiesības palikt līgumslēdzēju pušu teritorijā;

b) atvieglot pakalpojumu sniegšanu līgumslēdzēju pušu teritorijās, it īpaši liberalizēt īslaicīgu pakalpojumu sniegšanu;

c) piešķirt iebraukšanas un uzturēšanās tiesības līgumslēdzēju pušu teritorijā personām, kuras uzņemošajā valstī neveic saimniecisko darbību;

d) nodrošināt tādus pašus dzīves, nodarbinātības un darba apstākļus kā tos, kas nodrošināti pilsoņiem."

6 Attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem Nolīguma 5. pantā ir paredzēts:

"1. Neskarot citus īpašus nolīgumus par pakalpojumu sniegšanu līgumslēdzēju pušu starpā (ieskaitot nolīgumus publisko iepirkumu jomā, ciktāl tie attiecas uz pakalpojumu sniegšanu), pakalpojumu sniedzējam, ieskaitot sabiedrības, atbilstoši I pielikumam tiek piešķirtas tiesības sniegt tādus pakalpojumus citas līgumslēdzējas puses teritorijā, kuru faktiskais ilgums nepārsniedz 90 darbdienas kalendārā gada laikā.

[..]

4. Šajā pantā piešķirtās tiesības ir garantētas atbilstoši I, II un III pielikuma noteikumiem. 10. panta kvantitatīvie ierobežojumi neattiecas uz šajā pantā minētajām personām."

7 Nolīguma 7. pantā ir noteikts:

"Līgumslēdzējas puses saskaņā ar I pielikumu reglamentē turpmāk minētās ar personu brīvu pārvietošanos saistītās tiesības:

a) tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi salīdzinājumā ar valsts pilsoņiem attiecībā uz piekļuvi saimnieciskai darbībai un tās veikšanu, kā arī dzīves, nodarbinātības un darba apstākļiem;

[..]."

8 Nolīguma 16. pants ir izteikts šādi:

"1. Lai sasniegtu šī nolīguma mērķus, līgumslēdzējas puses veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka attiecībās starp tām tiek piemērotas tiesības un pienākumi, kas līdzvērtīgi tiesībām un pienākumiem, kuri ietveri Eiropas Kopienu tiesību aktos, uz kuriem izdarīta atsauce.

2. Ciktāl šī nolīguma piemērošana ietver Kopienas tiesību jēdzienus, līdz šī Nolīguma parakstīšanas dienai jāņem vērā attiecīgā Eiropas Kopienu Tiesas judikatūra. Par judikatūru, kas iedibināta pēc minētā datuma, Šveice tiks informēta. Lai nodrošinātu pienācīgu šī nolīguma darbību, Apvienotā komiteja pēc vienas līgumslēdzējas puses pieprasījuma nosaka šādas judikatūras sekas."

9 Nolīguma I pielikuma ar nosaukumu "Personu brīva pārvietošanās" II sadaļas 9. pantā ir paredzēts:

"Vienlīdzīga attieksme

1. Pret darba ņēmēju, kas ir kādas līgumslēdzējas puses pilsonis, otras līgumslēdzējas puses teritorijā viņa pilsonības dēļ nedrīkst attiekties atšķirīgi salīdzinājumā ar darba ņēmējiem, kas ir tās pilsoņi, nodarbinātības un darba apstākļu ziņā, it īpaši attiecībā uz atalgojumu, atlaišanu no darba un darba zaudējuma gadījumā — atjaunošanu darbā vai atkārtotu pieņemšanu darbā.

2. Šī pielikuma 3. pantā minētajiem darba ņēmējiem un viņu ģimenes locekļiem ir tādas pašas finanšu un sociālās priekšrocības kā darba ņēmējiem un viņu ģimenes locekļiem, kas ir tās pilsoņi.

[..]"

10 Nolīguma I pielikuma III sadaļā ir 12.–16. pants, kuros ir īpaši noteikumi attiecībā uz pašnodarbinātajām personām. Minētā pielikuma 12. panta 1. punktā ir noteikts:

"1. Līgumslēdzējas puses pilsonis, kas vēlas veikt uzņēmējdarbību otras līgumslēdzējas puses teritorijā, lai darbotos kā pašnodarbinātais (turpmāk tekstā — "pašnodarbināta

persona"), saņem uzturēšanās atļauju, kas derīga vismaz piecus gadus pēc tās izdošanas datuma ar noteikumu, ka tas iesniedz valsts kompetentajām iestādēm pierādījumus par to, ka ir reģistrējis savu uzņēmējdarbību vai vēlas to darīt."

11 Nolīguma I pielikuma 15. pantā ir paredzēts:

"1. Attiecībā uz pieeju pašnodarbinātībai un tās īstenošanu uzņemošajā valstī pret pašnodarbināto personu ir ne mazāk labvēlīga attieksme kā pret savas valsts pilsoņiem.

2. Šā pielikuma 9. panta noteikumus piemēro *mutatis mutandis* attiecībā uz pašnodarbinātajām personām, kas minētas šajā nodaļā."

12 Nolīguma I pielikumā ir arī IV sadaļa, kurā ir šādi noteikumi attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem:

"*17. pants*

Pakalpojumu sniedzējs

Saskaņā ar šī nolīguma 5. pantu, sniedzot pakalpojumus, ir aizliegta:

a) pārrobežu pakalpojumu ierobežošana līgumslēdzējas puses teritorijā, kuru ilgums faktiski nepārsniedz 90 darbdienas kalendārā gada laikā;

b) ieceļošanas un uzturēšanās ierobežošana gadījumos, kas paredzēti šī nolīguma 5. panta 2. punktā, attiecas uz šādām personām:

i) Eiropas Kopienas dalībvalstu vai Šveices pilsoņiem, kuri ir pakalpojumu sniedzēji un ir reģistrējušies vienas no līgumslēdzējas puses teritorijā, kas nav pakalpojumu saņēmēja teritorija;

ii) pakalpojumu sniedzēja darba ņēmējiem neatkarīgi no viņu pilsonības, kuri pieder vienas līgumslēdzējas puses likumīgajam darba tirgum un kuri ir sniedz pakalpojumus citas līgumslēdzējas puses teritorijā, neskarot 1. pantu.

18. pants

Šī pielikuma 17. panta noteikumi attiecas arī uz sabiedrībām, kuras ir dibinātas atbilstoši Eiropas Kopienas dalībvalsts vai Šveices tiesību aktiem un kuru juridiskā adrese, galvenā vadība vai galvenā uzņēmējdarbības vieta ir līgumslēdzējas puses teritorijā.

19. pants

Pakalpojumu sniedzējs, kuram ir tiesības vai kuram ir atļauts sniegt pakalpojumu, atbilstoši šī pielikuma un II un III pielikuma noteikumiem var uz laiku veikt darbības valstī, kurā sniedz pakalpojumus, saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus šī valsts izvirza pati saviem pilsoņiem."

Valsts tiesiskais regulējums

13 Vācijas Sociālā nodrošinājuma kodeksa VI sējums (*Sozialgesetzbuch*; turpmāk tekstā — "*SGB VI*") ir veltīts likumā paredzētai vecuma apdrošināšanas sistēmai.

14 Šī sējuma 1. pantā "Darbinieki" ir noteikts:

"Personas, kurām ir pienākums apdrošināties:

1. personas, kuras ir nodarbinātas pret atlīdzību vai viņu profesionālās apmācības ietvaros; pienākums apdrošināties atbilstoši III sējumam saglabājas arī daļēja bezdarbnieku pabalsta saņemšanas laikā;

[..]."

15 Šajā pašā pantā ir ietverts arī noteikums, ar kuru ir ieviests atbrīvojums attiecībā uz akciju sabiedrības valdes locekļiem.

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

16 Vācijas pilsonis K. Grimme kopš 1996. gada 29. septembra ir *Bertil Grimme*, kas reģistrēta Cūgā (Šveice), Hamburgā (Vācija) reģistrētas filiāles vadītājs. Kopš 2003. gada 29. decembra prasītājs pamata lietā kā *Bertil Grimme* valdes loceklis ir reģistrēts Cūgas kantona komercreģistrā ar pārstāvības tiesībām.

17 2003. gada jūnijā K. Grimme lūdza *Deutsche Angestellten-Krankenkasse* [Vācijas Darba ņēmēju slimokase], lai tā izvērtē no apdrošināšanas tiesību viedokļa viņa darbību Hamburgas filiālē. Sava lūguma pamatojumam prasītājs pamata lietā norādīja, pirmkārt, ka viņam kā prokūristam un filiāles vadītājam ir darba līgums un, otrkārt, ka viņš saņem pamatalgu, kuru darba nespējas gadījumā turpina maksāt sešas nedēļas. Turklāt viņš saņem peļņas daļu atkarībā no uzņēmuma peļņas vai zaudējumiem.

18 Ar 2003. gada 7. augusta lēmumu *Deutsche Angestellten-Krankenkasse* konstatēja, ka prasītājs pamata lietā sakarā ar savu darbību Hamburgas filiālē atrodas darba tiesiskajās attiecībās un tāpēc viņam bija pienākums apdrošināties likumā paredzētajā vecuma apdrošināšanas sistēmā.

19 K. Grimme apstrīdēja šo lēmumu, norādot, ka pret viņu kā atbilstoši Šveices tiesībām dibinātas akciju sabiedrības valdes locekli un tādējādi no šī statusa iegūšanas brīža esot jābūt tādai pašai attieksmei kā pret atbilstoši Vācijas tiesībām dibinātas akciju

sabiedrības valdes locekli. Līdz ar to kopš 2003. gada 29. decembra viņam neesot bijis jāapdrošinās likumā paredzētajā vecuma apdrošināšanas sistēmā. Šī sūdzība tika noraidīta ar 2004. gada 8. septembra lēmumu.

20 *Sozialgericht Hamburg* (Hamburgas Sociālo lietu tiesa) ar 2005. gada 1. novembra spriedumu prasītāja lūgumu apmierināja un pamata lietā apstrīdētos lēmumus atcēla tiktāl, ciktāl tajos K. Grimmem bija noteikts pienākums apdrošināties likumā paredzētajās vecuma un bezdarba apdrošināšanas sistēmās.

21 Pēc *Deutsche Rentenversicherung Bund* iesniegtās apelācijas sūdzības *Landessozialgericht Hamburg* (Hamburgas Federālās zemes Sociālo lietu tiesa) ar 2006. gada 11. oktobra spriedumu apstiprināja pirmās instances tiesas *Sozialgericht Hamburg* spriedumu. Atbilstoši Šveices tiesībām dibinātas akciju sabiedrības valdes locekļi esot pielīdzināmi Vācijas akciju sabiedrības valdes locekļiem un tādējādi arī viņam ir tiesības uz *SGB VI* 1. pantā paredzēto atbrīvojumu no pienākuma būt apdrošinātam likumā paredzētajā vecuma apdrošināšanas sistēmā.

22 *Deutsche Rentenversicherung Bund* iesniedza kasācijas sūdzību *Bundessozialgericht* (Federālā Sociālo lietu tiesa). Iesniedzējtiesa atgādina, ka pretēji tiesu instanču sniegtajai interpretācijai pamata lietā saskaņā ar Vācijas tiesībām atbilstoši Šveices tiesībām dibinātas akciju sabiedrības valdes locekļi neesot pielīdzināmi atbilstoši Vācijas tiesībām dibinātas akcijas sabiedrības valdes locekļiem. Vienlaikus *Bundessozialgericht* vēlas noskaidrot, vai *SGB VI* 1. pantā paredzētā noteikuma par akcijas sabiedrības valdes locekļu atbrīvošanu no vecuma apdrošināšanas nepiemērošana tādām personām kā prasītājs pamata lietā ir saderīga ar Nolīguma noteikumiem, it īpaši ar tiem, kuri attiecas uz tiesībām veikt uzņēmējdarbību vai tiesībām sniegt pakalpojumus.

23 Iesniedzējtiesa uzskata, ka Nolīgumu, kurā tiesības veikt uzņēmējdarbību vienas līgumslēdzējas puses teritorijā ir paredzētas tikai fiziskām personām, varot attiecināt arī uz sabiedrībām, kuras ir dibinātas atbilstoši kādas dalībvalsts vai Šveices tiesībām. Nolīguma piemērošanas jomas paplašināšana izrietot no tā preambulas noteikumiem, kuros neesot nošķirts fiziskas un juridiskas personas jēdziens, no tā nobeiguma akta, kurā esot paredzēts, ka tiks pieņemti visi nepieciešamie noteikumi, lai nodrošinātu *acquis communautaire*, kā arī tā 16. panta 1. punkta, kurā ir atsauce uz Kopienu tiesībām, piemērošanu.

24 Turklāt gadījumā, ja Nolīgums neattiektos uz sabiedrībām, *Bundessozialgericht* vēlas noskaidrot par saistību starp tiesībām sniegt pakalpojumus, kas sabiedrībām līgumslēdzēju pušu teritorijā piešķirtas atbilstoši Nolīguma 5. panta 1. punktam un minētā Nolīguma I pielikuma 18. pantam, un EKL 48.–50. pantu attiecībā uz tiesībām veikt uzņēmējdarbību, kā arī tiesībām sniegt pakalpojumus Kopienas teritorijā. Iesniedzējtiesai Nolīgumā paredzētās tiesības uz pakalpojumu sniegšanu, lai gan vairāk ierobežotas laikā un šaurāku materiālo piemērošanas jomu nekā to, kas piešķirta ar Kopienu tiesībām, vienlaikus varētu atļaut ilglaicīgus pakalpojumus pēc katra atsevišķa gadījuma izvērtēšanas.

25 Uzskatīdama, ka Nolīguma noteikumu interpretācija ir nepieciešama sprieduma taisīšanai, *Bundessozialgericht* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai Nolīguma starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos noteikumi, it īpaši Nolīguma 1., 5., 7. un 16. pants, kā arī tā I pielikuma 12. un 17.–19. pants, nepieļauj, ka Vācijā nodarbinātam atbilstoši Šveices tiesībām dibinātas akciju sabiedrības valdes loceklim tiktu prasīts apdrošināties likumā paredzētā vecuma apdrošināšanas sistēmā, lai gan atbilstoši Vācijas tiesībām dibinātas akciju sabiedrības valdes locekļiem, kas ir nodarbināti Vācijā, nav pienākuma apdrošināties likumā paredzētā Vācijas vecuma apdrošināšanas sistēmā?"

Par prejudiciālo jautājumu

26 Vispirms ir jāatgādina, ka Nolīgums iekļaujas septiņu nozaru nolīgumu sērijā, kuri noslēgti starp tām pašām līgumslēdzējām pusēm 1999. gada 21. jūnijā.

27 Minētie nolīgumi ir parakstīti pēc tam, kad Šveices Konfederācija 1992. gada 6. decembrī noraidīja Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) līgumu. Ar savu atteikumu Šveices Konfederācija nav piekritusi integrētai ekonomiskai apvienībai ar vienotu tirgu, kas šo locekļu starpā būtu balstīta uz kopīgiem noteikumiem, bet ir devusi priekšroku konkrētās jomās ar Kopienu un tās dalībvalstīm vienoties divpusēji. Līdz ar to Šveices Konfederācija nav pievienojusies Kopienas iekšējam tirgum, kura mērķis ir novērst visus šķēršļus, lai radītu pilnīgi brīvas pārvietošanās telpu līdzīgu tai, kāda pastāv valsts tirgū, kura cita starpā ietvertu pakalpojumu sniegšanas brīvību un brīvību veikt uzņēmējdarbību.

28 Tādēļ, lai stiprinātu saikni starp līgumslēdzējām pusēm, tika parakstīts divpusējs Nolīgums starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos. Tas tika paplašināts no 2006. gada 1. aprīļa ar Protokolu, kas parakstīts 2004. gada 26. oktobrī, par attiecināšanu uz valstīm, kuras ir pievienojušās Eiropas Savienībai 2004. gada 1. maijā (OV 2006, L 89, 30. lpp.).

29 Šajā kontekstā Kopienu tiesību interpretāciju attiecībā uz iekšējo tirgu nevar automātiski transponēt Nolīguma interpretācijā, izņemot skaidrus noteikumus, kas šajā sakarā paredzēti pašā Nolīgumā (šajā sakarā skat. 1982. gada 9. februāra spriedumu lietā 270/80 *Polydor* un *RSO Records*, *Recueil*, 329. lpp., 15.–19. punkts).

30 Attiecībā uz Nolīguma ietekmi uz prasītāja pamata lietā apdrošināšanu likumā paredzētā Vācijas vecuma apdrošināšanas sistēmā Tiesai uzdotā jautājuma sakarā vispirms ir jāizvērtē, vai Nolīgumā tiesības veikt uzņēmējdarbību ir garantētas gan

fiziskām personām, gan juridiskām personām, kuras ir dibinātas atbilstoši Kopienas dalībvalsts vai Šveices tiesībām un kuru juridiskā adrese, galvenā vadība vai galvenā uzņēmējdarbības vieta ir līgumslēdzējas puses teritorijā. Pēc tam ir jāpārliecinās, vai prasītājam pamata lietā šie Nolīguma noteikumi piešķir tiesības pakalpojumu sniegšanas jomā un, visbeidzot, jāpārbauda, vai atbilstoši Nolīgumam likumā noteiktā obligātā apdrošināšana Vācijas vecuma apdrošināšanas sistēmā pārkāpj vienlīdzīgu attieksmi pret prasītāju pamata lietā kā algotu darbinieku.

31 Pirmkārt, attiecībā uz jautājumu par juridisko personu brīvību veikt uzņēmējdarbību prasītājs pamata lietā norāda, ka nevienā Nolīguma noteikumā juridiskās personas neesot tieši izslēgtas no šīs brīvības izmantošanas. Nolīguma preambulas noteikumos esot atsauce uz personām, nenošķirot fiziskas personas no juridiskām personām, un personu brīva pārvietošanās esot pamatota ar *acquis communautaire*. Turklāt Nolīguma 16. panta 1. punktā esot skaidra atsauce uz to, ka līgumslēdzējas puses veicot visus nepieciešamos pasākumus, lai to attiecībās tiesības un pienākumi būtu vienādi ar tiem, kuri noteikti ar Kopienas tiesību aktiem, uz kuriem tajā ir atsauce. Līdz ar to ar Nolīgumā garantēto fizisko personu brīvību veikt uzņēmējdarbību varot interpretēt kā tādu, kas attiecoties arī uz juridiskām personām.

32 Tomēr šāda interpretācija ir jānoraida.

33 No Nolīguma 1. panta formulējuma, kurā noteikti tā mērķi, izriet, ka šie mērķi ir izvirzīti Kopienas dalībvalstu un Šveices Konfederācijas pilsoņu labā un līdz ar to — fizisko personu labā. Saskaņā ar Nolīguma 1. panta a) punktu tā mērķi ir piešķirt iebraukšanas un uzturēšanās tiesības, tiesības uz darbu kā darba ņēmējiem, tiesības veikt uzņēmējdarbību kā pašnodarbinātām personām un tiesības palikt līgumslēdzēju pušu teritorijā.

34 Tāpat ir jānorāda, ka Nolīguma noteikumi attiecas uz šādām personu — Kopienas un Šveices pilsoņu — kategorijām, proti: pašnodarbinātām personām, tostarp arī pašnodarbinātām personām, kas šķērso robežu, darba ņēmējiem, kuru vidū ir arī algoti darba ņēmēji, darbā norīkoti darba ņēmēji un algoti darba ņēmēji, kas šķērso robežu, pakalpojumu sniedzējiem, pakalpojumu saņēmējiem, personām, kuras līgumslēdzējas puses teritorijā ir nodarbinātas mazāk nekā gadu, studentiem, darba meklētājiem, personām, kuras neveic saimniecisko darbību, kā arī šo dažādo kategoriju iedzīvotāju ģimenes locekļiem. Visas šīs personu kategorijas, izņemot pakalpojumu sniedzējus un saņēmējus, pēc to rakstura liek pieņemt, ka runa ir par fiziskām personām.

35 Jāatzīst, ka, izņemot Nolīguma 5. panta 1. punktu un Nolīguma I pielikuma 18. punktu, kurā ir paredzēts, ka sabiedrībām ir noteiktas tiesības sniegt pakalpojumus, nevienā šī Nolīguma vai tā pielikuma noteikumā nav piešķirtas tiesības juridiskām personām, tostarp tiesības veikt uzņēmējdarbību vienas vai otras līgumslēdzējas puses teritorijā.

36 Saskaņā ar Nolīgumu tiesības veikt uzņēmējdarbību līgumslēdzējas puses teritorijā ir rezervētas tikai pašnodarbinātām personām, kas ir Kopienas dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas pilsoņi. Atbilstoši minētā Nolīguma I pielikuma 12. panta 1. punktam šīs pašnodarbinātās personas, kuras vēlas iekārtoties citas līgumslēdzējas puses teritorijā, lai tajā strādātu kā pašnodarbinātas personas, saņem uzturēšanās atļauju vismaz uz pieciem gadiem, kura ir atjaunojama.

37 Jāpiebilst, ka Nolīguma 16. panta 1. punktā, kurā ir atsauce uz *acquis communautaire* piemērošanu attiecībās starp līgumslēdzējām pusēm, šāda piemērošana ir paredzēta tikai Nolīguma mērķu ietvaros. Šie mērķi ir uzskaitīti Nolīguma 1. pantā, minētā Nolīguma 1. panta a) punktā skaidri atzīstot fizisko personu tiesības veikt uzņēmējdarbību kā pašnodarbinātām personām. Šīs tiesības ir apstiprinātas judikatūrā (šajā sakarā skat. 2008. gada 22. decembra spriedumu lietā C-13/08 *Stamm* un *Hauser*, Krājums, I-11087. lpp., 44. punkts). Savukārt šādu tiesību atzīšana juridiskai personai nav daļa no Nolīguma mērķiem.

38 Turklāt Nolīguma 16. panta 1. punktā *acquis communautaire* piemērošana pušu attiecībās ir padarīta atkarīga no Nolīguma, ciktāl tajā ir atsauce uz tiesībām un pienākumiem, kas ir vienādi ar tiesībām un pienākumiem Kopienas tiesību aktos. Tādējādi pamata lietā nevar atsaukties uz minētā 16. panta 1. un 2. punkta noteikumiem, jo Nolīgumā nav norādes ne uz vienu noteikumu attiecībā uz juridisko personu tiesībām veikt uzņēmējdarbību.

39 Līdz ar to nevar apgalvot, ka juridiskām personām saskaņā ar šo Nolīgumu būtu tādas pašas tiesības veikt uzņēmējdarbību kā fiziskām personām.

40 Otrkārt, attiecībā uz Nolīguma noteikumu pakalpojuma sniegšanas jomā ietekmi uz prasītāja pamata lietā situāciju ir jānorāda, ka saskaņā ar Nolīguma 1. panta b) punktu Nolīguma mērķis ir atvieglot pakalpojumu sniegšanu līgumslēdzēju pušu teritorijā un it īpaši liberalizēt īslaicīgu pakalpojumu sniegšanu.

41 Jānorāda, ka Nolīguma 5. panta 1. punktā ir noteikts, ka šīs pakalpojumu liberalizācijas adresāti ir gan pakalpojumu sniedzēji, proti, fiziskas personas, gan arī sabiedrības. Atbilstoši Nolīguma I pielikuma 18. pantam uz sabiedrībām, kuras ir nodibinātas atbilstoši Kopienas dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas tiesību aktiem un kuru juridiskā adrese, galvenā vadība vai galvenā uzņēmējdarbības vieta ir līgumslēdzējas puses teritorijā, attiecas I pielikuma 17. panta a) punkts, ar kuru ir aizliegts ikviens ierobežojums pārrobežu pakalpojumu sniegšanai līgumslēdzējas puses teritorijā, ja šī pakalpojumu sniegšana nepārsniedz 90 darbdienas kalendārā gada laikā.

42 Jāatzīst, pirmkārt, ka Nolīgumā minētā pakalpojumu sniegšana, kā tas izriet arī no Nolīguma I pielikuma 17. panta a) punkta, attiecas tikai uz pārrobežu pakalpojumu sniegšanu un, otrkārt, ka tiesības sniegt pakalpojumus citas līgumslēdzējas puses teritorijā Nolīguma 5. panta 1. punktā un Nolīguma I pielikuma 17. panta a) punktā ir ierobežotas līdz 90 darbdienām kalendārā gada laikā. Saskaņā ar šī I pielikuma 19. pantu

šajā laikā uzņemošā dalībvalsts atbilstoši Nolīguma I–III pielikuma noteikumiem šiem pakalpojumu sniedzējiem nevar noteikt mazāk labvēlīgākus nosacījumus nekā tos, kas paredzēti tās pilsoņiem.

43 No šī sprieduma 40.–42. punkta izriet, ka ar Nolīgumu starp Kopienu un Šveices Konfederāciju ir atļauta tikai pārrobežu pakalpojumu sniegšanas brīvība, kas ir ierobežota līdz 90 darbdienām kalendārā gada laikā.

44 Līdz ar to dalībvalsts pilsonim, kuram šajā dalībvalstī ir pastāvīgs darbs, kas pārsniedz 90 darbdienas kalendārā gada laikā, un pat pieņemot, ka viņa darbība varētu tikt uzskatīta par pārrobežu, no Nolīguma noteikumiem neizriet nekādas tiesības pakalpojumu sniegšanas jomā.

45 Treškārt, Tiesai, kā tas skaidri izriet no prejudicialā jautājuma un K. Grimmes paziņojumiem tiesas sēdē, ir iesniegts jautājums par algoto darba ņēmēju nediskriminācijas principa piemērošanu, jo šis princips izriet no Nolīguma.

46 K. Grimme apgalvo, ka kā algota darba ņēmēja obligāta apdrošināšana likumā paredzētā Vācijas vecuma apdrošināšanas sistēmā esot vienlīdzīgas attieksmes apdraudējums. Šis pienākums veikt iemaksas kā *Bertil Grimme* darba ņēmējam un šīs sabiedrības valdes loceklim, kaut gan Vācijas akciju sabiedrību valdes locekļi no to veikšanas ir atbrīvoti, esot pretēji Nolīguma I pielikuma 9. pantā garantētajam algoto darba ņēmēju nediskriminācijas principam.

47 Nolīguma I pielikuma 9. pantā ir apliecināta vienlīdzīga attieksme pret algotiem darba ņēmējiem, kuri ir vienas līgumslēdzējas puses pilsoņi, citas līgumslēdzējas puses teritorijā. Pret viņiem nedrīkst attiekties atšķirīgi salīdzinājumā ar darba ņēmējiem, kas ir tās pilsoņi, nodarbinātības un darba apstākļu ziņā, it īpaši attiecībā uz atalgojumu, atlaišanu no darba un darba zaudējuma gadījumā — atjaunošanu darbā vai atkārtotu pieņemšanu darbā.

48 Līdz ar to šis pants attiecas tikai uz gadījumu, kad pret vienas līgumslēdzējas puses pilsoni citas līgumslēdzējas puses teritorijā pastāv diskriminācija pilsonības dēļ.

49 Taču no Tiesai iesniegtajiem faktiskajiem apstākļiem izriet, ka K. Grimme ir Vācijas pilsonis un ir darba ņēmējs *Bertil Grimme* Hamburgas filiālē. Tātad šajā gadījumā nebūs jautājums par vienas līgumslēdzējas puses iestāžu diskriminējošu attieksmi pret otras līgumslēdzējas puses pilsoni. K. Grimmes kā atbilstoši Šveices tiesībām dibinātas akciju sabiedrības valdes locekļa statusam šajā gadījumā nav nekādas nozīmes.

50 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Nolīguma noteikumiem un it īpaši tā 1., 5., 7. un 16. pantam, kā arī tā I pielikuma 12. un 17.–19. pantam nav pretrunā dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar kuru tiek prasīts, lai persona, kurai ir šīs dalībvalsts pilsonība un kura ir nodarbināta šīs valsts teritorijā, apdrošinātos likumā paredzētā šīs dalībvalsts vecuma apdrošināšanas sistēmā, kaut arī šī persona ir atbilstoši Šveices tiesībām dibinātas akciju sabiedrības valdes loceklis, lai gan atbilstoši šīs dalībvalsts tiesībām dibinātas akciju sabiedrību valdes locekļiem nav jāapdrošinās minētajā apdrošināšanas sistēmā.

Par tiesāšanās izdevumiem

51 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1999. gada 21. jūnijā Luksemburgā parakstītajam Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos un it īpaši tā 1., 5., 7. un 16. pantam, kā arī tā I pielikuma 12. un 17.–19. pantam nav pretrunā dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar kuru tiek prasīts, lai persona, kurai ir šīs dalībvalsts pilsonība un kura ir nodarbināta šīs valsts teritorijā, apdrošinātos likumā paredzētā šīs dalībvalsts vecuma apdrošināšanas sistēmā, kaut arī šī persona ir atbilstoši Šveices tiesībām dibinātas akciju sabiedrības valdes loceklis, lai gan atbilstoši šīs dalībvalsts tiesībām dibinātas akciju sabiedrību valdes locekļiem nav jāapdrošinās minētajā apdrošināšanas sistēmā.

[Paraksti]